A large, stylized green leaf graphic on the left side of the slide, pointing upwards and to the right.

Het kader voor het EU-milieubeleid na het Verdrag van Lissabon

Pieter Verbeek
Adjunct van de directeur
Minaraad

Verdrag van Lissabon = Hervormingsverdrag

- Ondertekend op 13 december 2007
In werking vanaf 1 december 2009
- Niet langer een **grondwettelijk** verdrag (2004)
(afgeschoten door referenda FR en NL)
- Wel **wijzigingen** bestaande verdragen
 - Verdrag betreffende de Europese Unie
 - Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap
wordt Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

Milieudoelstellingen

Geen wezenlijke verschillen met vroeger

- Unie zet zich in voor duurzame ontwikkeling, ook in haar betrekkingen met de rest van de wereld
- Unie streeft naar
 - een hoog niveau van milieubescherming
 - de verbetering van de kwaliteit van het milieu

Bevoegdheden (1)

■ Afbakening

EU heeft alleen in verdragen **toegewezen** bevoegdheden (de lidstaten hebben de rest)

- **Exclusieve** EU bevoegdheden (overbevissing)
- Met lidstaten **gedeelde** bevoegdheden (milieu, milieu & interne markt, energie, vervoer)

■ Uitoefening

- Subsidiariteitsbeginsel (gedeelde bevoegdheden)
nationale parlementen kijken toe op correcte toepassing
- Evenredigheidsbeginsel

Naar verhoogde interesse?

Bevoegdheden (2)

- **Integratiebeginsel**
 - Geen wijziging
 - Ook geen expliciete vergroening van de bestaande bevoegdheden van de EU op het vlak van landbouw, transport, handel, cohesie
- **Samenhang** tussen verschillende beleidsmaatregelen
- Gemeenschappelijk **milieubeleid**
 - **Uitdrukkelijke verwijzing** rol EU voor internationaal klimaatbeleid
- **Interne markt**

Bevoegdheden (3)

▪ (Milieu)strafrecht

- Intergouvernementele samenwerking (derde pijler) verdwijnt. Voortaan geldt de gewone wetgevingsprocedure
- Mogelijkheden harmonisering strafbaarstelling, sancties, strafvordering, strafuitvoering

▪ Nieuw hoofdstuk Energiebeleid

- Energiebeleid met oog voor bewaring en verbetering milieu
- Aandacht voor **energiebesparing en hernieuwbare energie** (en voor werking energiemarkt en bevoorradingszekerheid)

Instellingen Europees Parlement

Rol versterkt

Wetgeving & Begroting

- Kiest voorzitter Commissie
- Gewone besluitvormingsprocedure in meer gevallen
- Nieuwe budgettaire procedure
Goedkeuring nodig van raad en EP
voor alle uitgaven van de Unie

Instellingen - Europese Raad

Samenstelling

- Staatshoofden & regeringsleiders
- Eu Raad kiest zijn permanente voorzitter voor 2,5 jaar, 1x herkiesbaar
- Voorzitter Europese Commissie (Barroso)
- + (Hoge vertegenwoordiger BuZa & veiligheidsbeleid)

Taken

- Algemene politieke lijnen en prioriteiten
- Geen wetgevingstaak

Besluitvorming

- Normaal bij consensus

Instellingen - Raad van ministers

Samenstelling

- 1 minister van iedere lidstaat
- verschillende formaties waaronder een Raad Algemene Zaken
- Roterend voorzitterschap blijft
(Hoge vertegenwoordiger zit BuZa voor)

Taken: wetgeving & begroting

Besluitvorming

- Voorbereiding door Comité permanente vertegenwoordigers
- Gekwalificeerde meerderheid = vanaf 1.11.2014
 - Min. 55% van de leden van de Raad
 - 65% van de bevolking van de EU
- Voor wetgeving - beraadslaging en stemming in openbare zitting

Instellingen – Europese Commissie

Samenstelling

- Nu nog 1 commissaris per lidstaat
- Voorzitter (gekozen door EP)
+ vice-vz = hoge vertegenwoordiger BuZa & veiligheidsbeleid
- Vanaf 1.11.2014 nog 18 leden & rotatiesysteem

Taken:

- Initiatiefrecht voor wetgeving
- Toezicht op toepassing EU-recht
- Coördinerende, uitvoerende en beheerstaken

Besluitvorming

Instellingen – Hof van Justitie

Bevoegdheden:

- Ook beroep tegen beslissingen Eu Raad en Eu Centrale Bank

Toegang tot de rechter

- Lichte uitbreiding voor natuurlijke / rechtspersonen
- Zie communautarisering (milieu)strafrecht

Sancties

- Vereenvoudiging procedure dwangsom / forfaitaire som
- Dwangsom / forfaitaire som mogelijk bij eerste veroordeling
nl. als lidstaten niet meedelen aan de Commissie welke maatregelen ze hebben getroffen voor omzetting richtlijnen

Grotere rol voor burgers & representatieve organisaties

- **Openbaarheid v bestuur** verder uitgebouwd

- **Consultatie & Inspraak**

- Instellingen moeten transparante en regelmatige dialoog aangaan met representatieve organisaties en middenveld
- Commissie moet belanghebbenden consulteren

- **Burgerinitiatief**

Burgers kunnen Europese Commissie verzoeken om een voorstel in te dienen over een aangelegenheid

- ten minste 1 miljoen burgers
- Van een significant aantal lidstaten

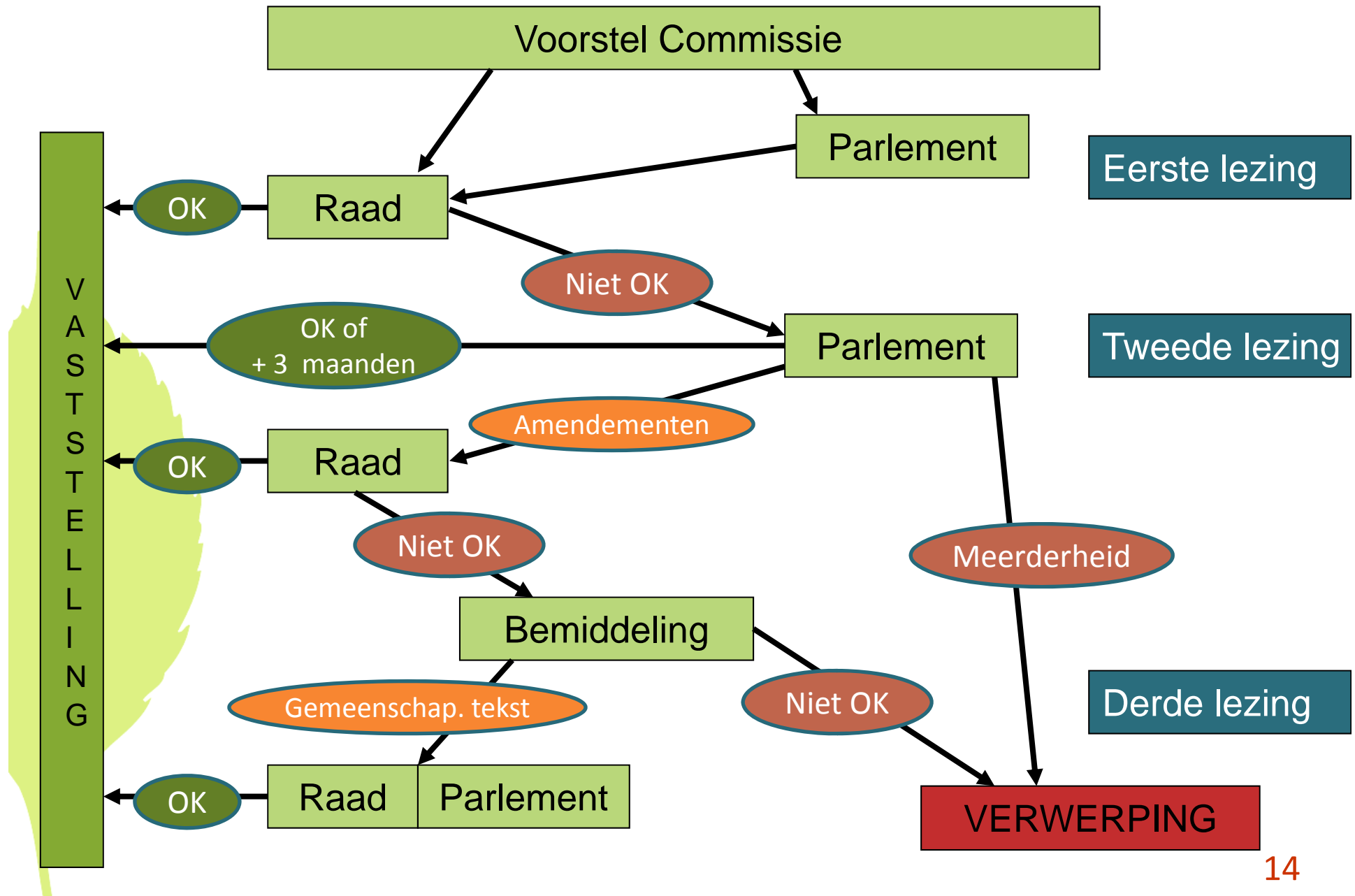
Besluitvorming (1)

Gewone procedure (vroegere medebeslissingsprocedure)

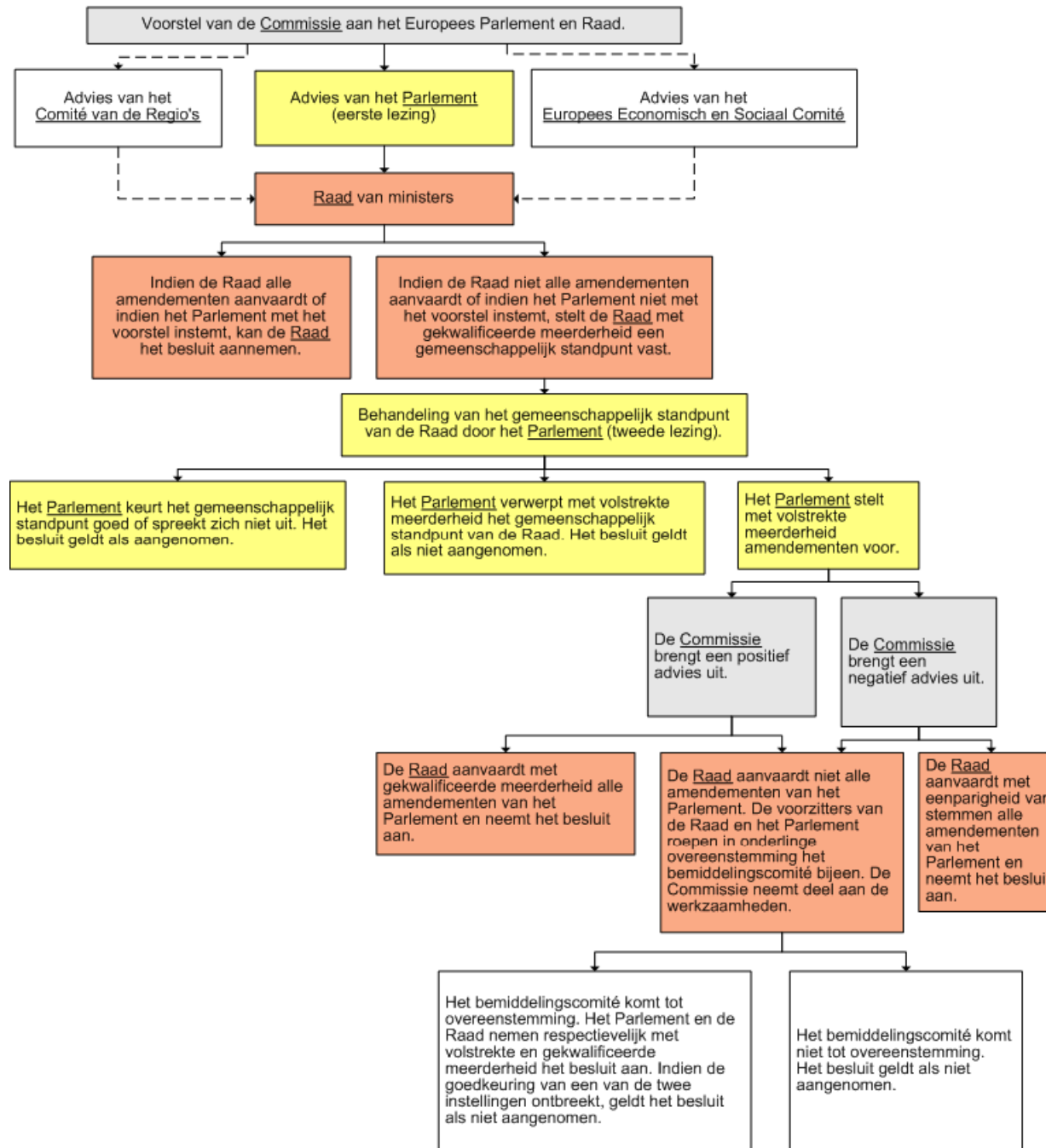
- Milieubeleid - geen wijzigingen
- Energiebeleid
- Uitbreiding tot (delen van)
 - gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid (gedeeltelijk)
 - externe handel
 - vrijmaking diensten
 - Structuur- en cohesiefondsen
 - Vrijheid, veiligheid en Justitie

Grotere rol EP kan
voordeel zijn voor
integratie milieu & DO

Gewone procedure

Medebeslissingsprocedure

Besluitvorming (2)

Bijzondere procedure = Unanimiteit
(geen wijzigingen voor milieubeleid)

- Fiscale zaken
- Ruimtelijke ordening,
kwantitatief waterbeheer & watervoorraden
bodembestemming
- Keuze energiebronnen
algemene structuur energievoorziening

Raad kan na unanieme beslissing
overstappen op gewone procedure

Samenvattend

■ Beleidsthema's

- Weinig veranderd voor inhoudelijk milieubeleid
- Het luik energiebeleid is nieuw

■ Instellingen

- Veel wijzigingen

■ Besluitvorming

- Meer medebeslissingsprocedure
- Procedure gestroomlijnd

Coördinaten

Pieter Verbeek

Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Kliniekstraat 25, vierde verdieping

B-1070 Brussel (Anderlecht)

tel. 02.55.80.140

fax. 02.55.80.131

email: pieter.verbeek@minaraad.be